

Justis- og beredskapsdepartementet
Rednings- og beredskapsavdelingen
Postboks 8005
0030 OSLO

Vår dato: 17.02.2014
Deres dato: 13.12.2013
Vår ref.: 2014/140
Deres ref.: 13/7865 - VB

Rapport fra arbeidsgruppe som har vurdert brann- og redningsvesenets organisering og ressursbruk - Høringsuttalelse

Fylkesmannen viser til brev av 13. desember 2013 der vi blir invitert til å avgi en høringsuttalelse til *Rapport fra arbeidsgruppe som har vurdert brann- og redningsvesenets organisering og ressursbruk (Brannstudien)*. Brann- og redningsvesenet er som en av våre tre nødetater, en viktig etat i vårt samfunn og en viktig samarbeidspartner for Fylkesmannen både hva angår samfunnssikkerhetsarbeid generelt og brann- og redningstjeneste spesielt.

Fylkesmannen vil berømme det arbeidet som arbeidsgruppen har utført. Det er et viktig og omfattende arbeid som omhandler en etat (kommunal tjeneste) som leverer både forebyggende tjenester og skadereduserende tjenester. Samtidig er det også en etat som er organisert svært forskjellig i de forskjellige kommuner. Vi finner et stort organisasjonsspenn fra store interkommunale selskaper, via vertskapskommuner, enhet i samkommune og til rene kommunale enheter. I de fleste av dagens brann- og redningsvesen er de ansatte deltidsansatte. Det er heller ikke sjelden at brann- og redningssjefen har denne funksjonen som en del av sin stilling som eksempelvis teknisk sjef, plan- og utviklingssjef eller lignende.

Arbeidsgruppen har kommet frem til et sett av kritiske suksessfaktorer som i størst mulig grad må oppfylles for å oppnå en optimal organisering av fremtidens brann- og redningsvesen. På grunnlag av disse suksessfaktorene lanserer arbeidsgruppen 3 modeller for organisering av brann- og redningsvesenet. Felles for alle modellene er at de kun tar for seg overordnet organisering. Underliggende organisering, dvs. dimensjonering og lokalisering av ressurser for å håndtere «vanlige» brann- og redningsoppdrag, overlates til det enkelte brann- og redningsvesen. Det samme gjelder også plassering av ressurser for store og kompliserte hendelser, samt kraftsamling av ressurser for forebyggende tjenester. Dagens lokalisering av brannstasjoner sier arbeidsgruppen er et godt utgangspunkt for dette arbeidet.

Fylkesmannen er glad for at arbeidsgruppen er så tydelig på at det er viktig med godt utrustede, lokale brannstasjoner for håndtering av de såkalte «vanlige brann- og redningsoppdrag og at dagens lokalisering er et godt utgangspunkt å bygge videre på. Den senere tids hendelser med bl.a. lyng- og skogbrann i Flatanger kommune og utglidning med påfølgende flodbølge i Statland (Namdalseid kommune) viser at lokal plassering av ressurser og lokalkunnskap er avgjørende i håndtering av slike hendelser.

Hovedanbefalingen til arbeidsgruppen er å organisere brann- og redningsvesenet fylkesvis, slik at det blir 18 eller 19 enheter, avhengig av om Oslo og Akershus blir en felles enhet eller ikke. Det anbefales også å redusere antall nødalarmeringssentraler (110-sentraler) slik at den enkelte sentral skal dekke minimum 400 000 innbyggere.

Fylkesmannen vil gi sin tilslutning til arbeidsgruppens forslag om å velge fylkesvis organisering av brann- og redningsvesenet. For å bruke arbeidsgruppens egen argumentasjon, er dette en organisering som i tillegg til å oppfylle de fleste kritiske suksessfaktorene, også foretrekkes fordi den harmonerer med dagens administrative inndeling av landet i kommuner og fylker. Fylkesmannen ser det fornuftige i å ytterligere profesjonalisere ledelsesapparatet i et felles fylkesvis brann- og redningsvesen så lenge man opprettholder en lokalisering av brannstasjoner slik som i dag. På denne måten kan man få standardisert den grunnutrustningen som må være til stede for å kunne håndtere «vanlige» brann- og redningsoppdrag. Man vil også kunne få kraftsamle den forebyggende kapasiteten og materiellutrustningen for de «større» oppdragene. Fylkesmannen vil også trekke frem at en slik inndeling vil styrke samordningsevnen hva angår brann- og redningsvesenet i forhold til Fylkesberedskapsrådet, fordi den fylkesvise brann- og redningssjefen da vil møte og representere et nivå som er felles for de fleste av, dog ikke alle, medlemmene i rådet.

Når det gjelder arbeidsgruppens anbefaling om at dagens 19 nødalarmeringssentraler (110-sentraler) reduseres i antall slik at den enkelte sentral skal betjene minst 400 000 innbyggere, ønsker ikke Fylkesmannen å gi sin tilslutning til dette. Dette begrunnes først og fremst med at Fylkesmannen er opptatt av at nødalarmeringssentralene for alle tre nødetatene skal ha samme geografiske nedslagsområde. Med dagens fylkesvise nødalarmeringssentraler for politi og helse, mener Fylkesmannen at det viktige samarbeidet som må være mellom dem, vanskeliggjøres hvis 110-sentralen skal ha et annet geografisk nedslagsområde. For det andre er Fylkesmannen litt uforstående til at dagens administrative inndeling av landet i fylker og kommuner ikke skal gjelde nødalarmeringssentralene, mens den skal gjelde for brann- og redningsvesenet. For det tredje vil vi også her anføre argumentet om god lokalkunnskap. Selv om nødsentralene har/vil få god teknologi i form av eksempelvis nytt nødnett og digitale kart, mener vi at dette aldri fullt ut kan erstatte personlig lokalkunnskap hos operatørene.

Brann- og redningsvesenet er som kjent en av våre tre nødetater. Det er ikke lenge siden Fylkesmannen hadde NOU 2013:9 Ett politi – rustet til å møte fremtidens utfordringer (Politianalysen) til uttalelse. I denne utredningen går man for en inndeling av landet i 6 politidistrikter med hver sin operasjonssentral. For ikke lenge siden vedtok styret i Helse Midt-Norge RHF at Nord-Trøndelag skulle få beholde sin egen AMK-sentral. Og nå er altså Brannstudien kommet på høring med ytterligere en variant hva angår nødsentraler.

Fylkesmannen er av den formening at det snart må være på tide å se de tre nødetatene med sine respektive nødsentraler i sammenheng. Nytt felles nødnett er riktignok en begynnelse, men tiden er også overmoden for å innføre felles nødsentraler for de tre nødetatene, gjerne fylkesvis slik at de harmonerer med grunnleggende administrativ inndeling av landet. På denne måten vil man få redusert dagens totale antall nødsentraler fra nesten 70 til 18 eller 19 (avhengig av om man velger å se på Oslo og Akershus som en felles enhet eller ikke). En slik reduksjon og kraftsamling vil etter vår mening bety en stor forbedring hva angår kompetanse og robusthet, også til å håndtere store og kompliserte hendelser.

Arbeidsgruppen slår fast at brann- og redningsvesenet fortsatt skal være en kommunal tjeneste. Med bakgrunn i at Regjeringen har som en uttalt målsetting at det skal gjøres noe med landets grunnleggende, administrative inndeling, kan det kanskje være formålstjenlig å avvente organisasjonsendringer innenfor brann- og redningsvesenet til dette er kommet på plass. Fylkesmannen er av den formening at dette også med fordel kan gjelde de andre nødetatene, og at nødetatene da ses i sammenheng.

Når det gjelder de øvrige endrings- og utredningsbehov som fremgår av Brannstudiets kap. 17, har Fylkesmannen ingen kommentarer.

Med hilsen

Inge Ryan
Fylkesmann

Tore Wist
Rådgiver
Kommunalavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift